

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 นี้ จะแบ่งหัวข้อการเสนออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในท้องถิ่น : ศึกษากรณีพื้นที่ตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ

1. เพื่อศึกษาถึงรายได้และรายจ่ายของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้สูงอายุในกรณีที่ผู้มีปัญหารายได้ รายจ่าย ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า รายได้ของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่มีรายได้ 600-1,000 บาทต่อเดือน ซึ่งได้จากการรับเบี้ยผู้สูงอายุทุกเดือน แต่พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายจ่ายค่ากับข้าว 3,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน จากที่รายจ่ายมากกว่ารายได้ส่วนหนึ่งบุตรหลานก็ให้เงินไว้จ่ายเพื่อซื้อกับข้าว ส่วนหนึ่งก็นำมาจากการประกอบอาชีพเสริม ในขณะที่ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งยังกู้ยืมเงินจากกองทุนกู้ยืมเงินของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี โดยไม่เสียดอกเบี้ย แต่ก็มีผู้สูงอายุส่วนน้อยที่มีการกู้ยืมนี้ ยืมสินและต้องเสียดอกเบี้ย จึงพบว่ารายจ่ายที่มากกว่ารายได้ในเรื่องของการใช้จ่ายค่ากับข้าวนี้ ไม่ได้เป็นเหตุที่ทำให้ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุถดถอยลง เพราะชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุตำบลวังโดนด มีค่าใช้จ่ายไม่มาก อีกทั้งมีลูกหลานคอยดูแลเรื่องอาหารการกินและค่าอื่น ๆ ตลอดจนมีกลุ่มผู้สูงอายุมีการให้กู้ยืมเงินโดยไม่เสียดอกอีกด้วย ผู้สูงอายุตำบลวังโดนดไม่ได้ประกอบอาชีพ จึงไม่มีรายได้มาก แต่ผู้สูงอายุยังมีบุตรหลานให้เงินเป็นบางส่วนและมีบางส่วนที่ประกอบอาชีพเสริม

เช่น ปลุกผักสวนครัว การทำขนมขาย การปลูก หมาก พลุ ขายหรือแลกเปลี่ยนกับเพื่อนบ้าน รวมทั้ง การรับจ้างทั่วไป เป็นบางครั้งคราว ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่เกือบทุกคนที่รับเบี้ยผู้สูงอายุจึงเป็นแหล่งที่มา ของรายได้ ส่วนอื่น ๆ ก็อาจมาจากการประกอบอาชีพเล็ก ๆ น้อยและจากบุตรหลาน ตลอดจนได้ เงินบำนาญ

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า การปรับของผู้สูงอายุในกรณีที่มี ปัญหารายได้มากกว่ารายจ่าย ได้แก่ การนำเงินไปฝากกับกลุ่มออมทรัพย์ ธนาคาร นำไปลงทุน นำไป ทำประกันชีวิตและก็นำไปปล่อยกู้ให้กับเพื่อนบ้านในอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลง ผู้สูงอายุกลุ่มนี้สามารถ ปรับตัวได้ตามภาวะเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี แต่ผู้สูงอายุที่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ก็มีการปรับตัว ตามภาวะเศรษฐกิจที่มีอุปสรรคบ้างเล็กน้อย เพราะบางครั้ง อาจจะฝืดเคืองบ้าง แต่ผู้สูงอายุก็สามารถ ดำรงชีพอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อน อาจจะมีหลายปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ เช่น มีลูก หลานคอยดูแลเรื่องการใช้จ่าย มีอาชีพเสริม อีกทั้งยังมีกลุ่มผู้สูงอายุที่ช่วยยืมเงิน โดยไม่เสียดอกเบี้ย จึงทำให้ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุพื้นที่ตำบลวังโดนด ไม่ขัดสน แต่ก็ไม่มีมากที่จะไปใช้จ่าย ฟุ่มเฟือยได้ ไม่มีก็ไม่ใช่ ซึ่งก็สามารถที่ปรับการใช้ชีวิตให้เหมาะสมภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ได้ เป็นอย่างดี

การปรับตัวของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้นั้น ผู้สูงอายุควรมีการบริหารเงินออมซึ่งจะช่วยให้สร้างรายได้มากขึ้น แทนที่ จะฝากเงินไว้ที่ธนาคารเพียงอย่างเดียว ก็อาจเปลี่ยนวิธี โดยหันมาลงทุนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การซื้อ ประกันแบบสะสมทรัพย์ พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ กองทุนรวม กองทุนหุ้น เป็นต้น หรือผู้สูงอายุควร รู้จักคุณค่าของการเก็บออมเงิน โดยการนำเงินไปฝากกับกลุ่มออมทรัพย์ เงินสัจจะ เงินชมรมผู้สูงอายุ ไปทำฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ทางหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการออมเงินและจะได้สามารถระดมเงิน เพื่อช่วยเหลือคราวที่เดือดร้อนได้และผู้สูงอายุจะได้มีแหล่งกักเงินที่มีหลักประกันความมั่นคงใน การบรรเทาปัญหาเดือดร้อนในเรื่องภาระหนี้สินได้ระดับหนึ่ง

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในท้องถิ่น : ศึกษากรณีพื้นที่ตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและผู้สูงอายุ มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ในเรื่องของการซื้อกับข้าวและก็จะเสียดอกเบี้ยไปกับหน่วยได้ดินเกือบทุกคน บางคนก็เสียดอกเบี้ยไปกับค่าสาธารณูปโภค ค่าเครื่องแต่งกาย ค่ารักษา ค่าเงินออม ค่าการพนัน เหล้า บุหรี่และเสียดอกเบี้ยหนี้สิน ซึ่งผู้สูงอายุบางคนก็ใช้เงินเพียงพอ บางคนก็ไม่เพียงพอ ต้องกู้หนี้ยืมสิน ทั้งที่เสียดอกและไม่เสียดอก แต่บางส่วนลูกหลานก็ดูแลในเรื่องของค่าใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ เชนิตตา เขม้นเขตรกิจ (2553 : 15) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนานโยบายคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีละกอ อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การทำงานของผู้สูงอายุมีการใช้จ่ายในการครองชีพ ไม่เพียงพอแก่การยังชีพเพราะใช้จ่ายส่วนตัวสูง เนื่องจากจ่ายเป็นค่ายาและค่าใช้จ่ายการไปรักษา เลี้ยงบุตรหลาน ค่าทำบุญ ส่วนภาระในบ้าน ได้แก่ ทำอาหาร ทำความสะอาดบ้าน ดังนั้นจึงต้องการรับเบี้ยยังชีพเป็นสัดและต้องการให้รัฐบาลเพิ่มจากเดือนละ 500 บาท เป็นเดือนละ 1,000 บาท และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อากร จิตรมาศ (2553 : 27) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้จ่ายเบี้ยยังชีพ 500 บาทและแนวทางการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวลิม ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีการใช้จ่ายเงินเบี้ยยังชีพในด้านต่าง ๆ จำแนกได้ 4 หมวด คือการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค การใช้จ่ายเกี่ยวกับด้านสุขภาพและการใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น จ่ายเป็นค่าทำบุญ ค่าฌาปนกิจสงเคราะห์ นำไปชำระหนี้ เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาคม ปฐมสิมากุล (2551 : 12) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลด่านช้าง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษา พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลด่านช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีเฉพาะด้านที่อยู่อาศัยด้านเดียวเท่านั้นที่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่ความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะได้นำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลด่านช้าง ตลอดจนเทศบาลอื่น ๆ ที่มีลักษณะปัญหาและปัจจัยสภาพแวดล้อมที่คล้ายกันสามารถนำไปเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในพื้นที่ของตนได้เช่นกัน ดังนั้นทั้งถ้ารายได้ไม่พอกับรายจ่ายผู้สูงอายุจึงควรปรับตัวโดยการปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำมาเป็นอาหาร โดยไม่ต้องซื้อหา ซึ่งจะช่วยให้แบ่งเบาภาระอันเนื่องมาจากหนี้ได้ ตลอดจนควรรู้จักคุณค่าของการเก็บออมเงิน โดยการนำเงินไปทำฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ทางหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการออมเงิน และจะยังสามารถระดมเงินเพื่อช่วยเหลือคราวที่เดือดร้อนได้ และผู้สูงอายุจะได้มีแหล่งกักเงินที่มีหลักประกันความมั่นคง ในการบรรเทาปัญหาเดือดร้อนในเรื่องภาระหนี้สินได้ระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในท้องถิ่น : ศึกษากรณีพื้นที่ตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยยะในเชิงนโยบายที่สำคัญดังนี้

1. เบี้ยยังชีพมีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ดังนั้นรัฐบาลควรมีการเพิ่มจำนวนเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุมากขึ้น โดยอาจจะมีการคำนึงถึงปัจจัยในด้านต่าง ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา ค่าอาหารประจำวัน เป็นต้น
2. องค์กรบริหารส่วนตำบลวังโตนดควรปรับปรุงนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมรายได้ให้ผู้สูงอายุและครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ฐานะยากจนและมีหนี้สิน ให้ดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างเหมาะสม
3. องค์กรบริหารส่วนตำบลวังโตนดควรปรับปรุงนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมรายได้ให้ผู้สูงอายุหรือหางบประมาณมาสนับสนุนเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในท้องถิ่น : ศึกษากรณีพื้นที่ตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการดำเนินหลังจากนี้คือ

1. ควรทำการศึกษาชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่ามีชีวิตทางเศรษฐกิจเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร
2. ควรศึกษาชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ในพื้นที่ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้รายละเอียดการใช้จ่ายเงินมีเหตุปัจจัยในการใช้อย่างไรในสภาพเศรษฐกิจของสังคม